

Nr 69.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om upphävande av andra stycket lagen den 11 april 1924 (nr 68) angående upphävande av danska och norska skiljemynts giltighet som lagligt betalningsmedel i Sverige; given Stockholms slott den 14 februari 1947.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogat förslag till lag om upphävande av andra stycket lagen den 11 april 1924 (nr 68) angående upphävande av danska och norska skiljemynts giltighet som lagligt betalningsmedel i Sverige.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

Förslag

till

Lag

om upphävande av andra stycket lagen den 11 april 1924 (nr 68) angående upphävande av danska och norska skiljemynts giltighet som lagligt betalningsmedel i Sverige.

Härigenom förordnas, att andra stycket lagen den 11 april 1924 angående upphävande av danska och norska skiljemynts giltighet som lagligt betalningsmedel i Sverige skall upphöra att gälla med utgången av juni månad 1947.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 14
februari 1947.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, SKÖLD, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE.

Efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena anför chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, följande.

Jämlikt artikel IX i den mellan Sverige, Danmark och Norge gällande myntkonventionen (SFS 1873:36 och 1876:10) skola enligt konventionen präglade mynt, såväl huvudmynt som skiljemynt, med vissa inskränkningar vara lagligt betalningsmedel efter det värde, varå de lyda, i alla tre rikena, utan hänsyn till i vilket rike de äro präglade, så snart de blott ej blivit vanställda eller på olagligt sätt skadade. I anslutning till dessa bestämmelser ha de tre rikena åtagit sig viss ömsesidig inväxlingskyldighet.

Sedan efter det första världskrigets utbrott skiljaktigheter efter hand inträtt i värdet på svensk, dansk och norsk krona till den svenska kronans fördel, uppstod en omfattande smuggling av danska och norska skiljemynt till Sverige. För att stävja denna trafik överenskommo de tre ländernas regeringar den 22 mars 1924 om en tilläggsartikel till myntkonventionen, enligt vilken skiljemynt som präglats enligt konventionen i ett av rikena skulle efter viss angiven tid upphöra att vara lagligt betalningsmedel i de andra rikena.

I anslutning till 1924 års tilläggsartikel utfärdades lagen den 11 april 1924 (nr 68) angående upphävande av danska och norska skiljemynts giltighet som lagligt betalningsmedel i Sverige. I denna lag stadgas (i första stycket), att danska och norska skiljemynt, präglade enligt konventionsbestämmelserna, skola upphöra att vara lagligt betalningsmedel i Sverige, och att förty här i riket icke någon skall vara pliktig att mottaga sådana mynt i betalning. Vidare föreskrives i andra stycket samma lag, att mynt, varom nu sagts, skola tillsvidare, vid anfordran, inlösas av riksbanken efter deras lydelse med svenskt skiljemynt eller riksbankens sedlar och att dylik inlösen sker vid varje riksbankens kontor. Denna lag trädde i kraft den 6 oktober 1924.

I en den 16 januari 1947 dagtecknad, till Kungl. Maj:t ställd skrivelse ha *fullmäktige i riksbanken* hemställt att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att andra stycket i 1924 års lag skulle upphöra att gälla. Såsom motivering

härför ha fullmäktige anfört, att Norges bank — under hänvisning till skiljemyntssituationen i Norge samt den kursförlust Norge gjorde, då Norges bank i sin tur övertog de av riksbanken inlösta norska konventionsmynten — efter anmodan från norska finans- och tulldepartementet hos Sveriges riksbank hemställt, att riksbanken måtte föreslå upphävande av riksbankens förpliktelse att inlösa dylika mynt. Fullmäktige ha vidare anfört, att för Danmarks vidkommande ifrågavarande spörsmål icke syntes vara av samma betydelse. Danmarks nationalbank hade emellertid förklarat sig icke ha någon erinran mot att inlösningsskyldigheten upphävdes. Fullmäktige funne det för sin del motiverat, att den berörda skyldigheten för riksbanken att inlösa konventionsmynt bringades att upphöra och att andra stycket i 1924 års lag sålunda upphävdes. Med hänsyn till den förlust, som vid ett omedelbart upphörande av inlösningsskyldigheten kunde uppstå för svenska innehavare av dylika konventionsmynt, borde sådana innehavare beredas lämplig tidsfrist för inväxling av mynten. Då särskilt vid gränstrakterna till Norge norska mynt förekomme i icke obetydlig omfattning, syntes ikraftträdandet av en lagändring av angiven innebörd åtminstone i de län, som gränsade till Norge, böra föregås av lämpliga publiceringsåtgärder.

Fullmäktige ha vidare anfört, att därest inlösningsskyldigheten upphävdes borde såsom en följd därav jämväl kungörelsen den 11 april 1924 (nr 71) angående förbud tillsvidare mot införsel till riket av vissa danska och norska skiljemynt upphävas. Beträffande införsel till riket av konventionsmynt komme därefter att gälla samma regler, som enligt valutaförordningen generellt gällde beträffande införsel till riket av betalningsmedel. Fullmäktige hemställde sålunda, att jämväl nyssnämnda kungörelse den 11 april 1924 måtte upphävas.

Mynt- och justeringsverket har i infortrat utlåtande den 23 januari 1947 tillstyrkt bankofullmäktiges framställning.

På sätt fullmäktige i riksbanken förordat torde skyldigheten för riksbanken att inlösa enligt konventionsbestämmelserna präglade danska och norska skiljemynt efter deras lydelse med svenskt skiljemynt eller riksbankens sedlar böra upphävas. Författningstekniskt bör ändringen genomföras på så sätt, att andra stycket i lagen den 11 april 1924, nr 68, förklaras skola upphöra att gälla. *Departements-
chefen.*

Då svenska innehavare av danska eller norska konventionsmynt böra erhålla skäligen rådruum för inväxling av sådana mynt mot svensk valuta, torde den nu ifrågasatta författningsändringen lämpligen icke böra träda i kraft förrän den 1 juli 1947. Ikraftträdandet bör föregås av vissa publiceringsåtgärder från riksbankens sida särskilt vad angår de till Norge gränsande länen.

Därest riksdagen bifaller ifrågavarande förslag, torde jämväl kungörelsen den 11 april 1924 (nr 71) angående förbud tillsvidare mot införsel till riket

av vissa danska och norska skiljemynt böra upphävas. Jag torde få anmäla denna fråga efter det riksdagen fattat ståndpunkt till förstnämnda förslag.

I enlighet med det nu anförda har inom finansdepartementet upprättats förslag till *lag om upphävande av andra stycket lagen den 11 april 1924 nr 68) angående upphävande av danska och norska skiljemynts giltighet som lagligt betalningsmedel i Sverige.*

Föredraganden hemställer härefter, att nämnda lagförslag måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:
Rolf Arfwedson.